

ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਾਇੰਸ – ਮੇਲਵਿਲ ਡਿਊਈ

Melvil Dewey

- ਪੂਰਾ ਨਾਮ: Melvil Louis Kossuth Dewey
- ਜਨਮ: 10 ਦਸੰਬਰ 1851, ਨਿਊਯਾਰਕ (USA)
- ਮੌਤ: 26 ਦਸੰਬਰ 1931 (ਉਮਰ 80 ਸਾਲ), Lake Placid Club, Florida, USA
- ਖੋਜ/ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ: DDC (Dewey Decimal Classification)
- ਪਿਤਾ: Joel Dewey
- ਮਾਤਾ: Eliza
- ਪਤਨੀਆਂ: Enny ਅਤੇ Emily Dewey
- ਪੁੱਤਰ: Godfrey Dewey

ਮੇਲਵਿਲ ਡਿਊਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ

- ਆਧੁਨਿਕ ਪੁਸਤਕਾਲਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਪਿਤਾ Melvil Dewey ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ Library Science ਦੇ ਜਨਕ ਵਜੋਂ Melvil Dewey ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ Modern Librarianship (ਆਧੁਨਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨਸ਼ਿਪ) ਦੇ ਪਿਤਾ ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ Library ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸ਼ਮਲਵ ਅੰਕਣ (Decimal Notation) ਦੀ ਵਰਤੋਂ Melvil Dewey ਨੇ ਕੀਤੀ।
- Melvil Dewey ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ Amherst College (ਐਮਹਰਸਟ ਕਾਲਜ) ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ DDC ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ।
- DDC (Dewey Decimal Classification) ਪੁਸਤਕਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ (Subject) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਰਗੀਕਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ Melvil Dewey ਨੇ 1873 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1876 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- USA ਵਿੱਚ 1887 ਵਿੱਚ School of Library Economy ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।
- Melvil Dewey 1889 ਵਿੱਚ New York State Library ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣੇ।
- 1874 ਵਿੱਚ 23 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਨਾਤਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।
- 1883–1888 ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੋਲੰਬੀਆ ਮਹਾਵਿਦਿਆਲਯ ਵਿੱਚ Chief Librarian ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਰਹੇ।
- 1888–1906 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ Travelling Library ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ।
- Melvil Dewey American Library Association (ALA) ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਉਹ 1876 ਤੋਂ 1890 ਤੱਕ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ 1890 ਤੋਂ 1893 ਤੱਕ ਅਧਿਆਕਸ਼ ਰਹੇ।
- ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਪਹਿਲਾ Library School Melvil Dewey ਨੇ 5 ਜਨਵਰੀ 1887 ਨੂੰ School of Library Economy ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ।

Library Economy (ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਇਕਾਨੋਮੀ)

- **Library Economy** ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ Melvil Dewey ਨੇ ਕੀਤੀ।
- ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੁਸਤਕਾਲਿਆ ਸਕੂਲ 1915 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- 1895 ਵਿੱਚ Dewey ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ Annie ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ Lake Placid Club ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ।
- Melvil Dewey ਨੇ Lake Placid Club Association ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ DDC ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ Lake Placid Club, Nordic School ਅਤੇ Press ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ।
- 1888 ਤੋਂ 1900 ਤੱਕ Dewey ਨੇ New York University ਵਿੱਚ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।
- Library Science ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤਰਿਕਾ “Library General” Melvil Dewey ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।
- Library General ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1876 ਵਿੱਚ Melvil Dewey ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੱਤਰਿਕਾ ਪੁਸਤਕਾਲਿਆ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਸੀ, ਜਨਤਕ ਪੁਸਤਕਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵੀ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਡਿਊਈ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕ੍ਰਿਤੀਆਂ

1876

Classification and Subject Index for Cataloguing and Arranging the Books and Pamphlets of a Library
Hartford, Conn.: Case, Lockwood & Brainard Company — 44 ਪੰਨੇ

1885

Decimal Classification and Relative Index for Arranging, Cataloguing and Indexing Public and Private Libraries
(2nd Edition)

— ਪੁਸਤਕਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਕੈਟਾਲਾਗਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਡੈਕਸਿੰਗ ਲਈ ਦਸ਼ਮਲਵ ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ Relative Index ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕ੍ਰਿਤੀ।

1887

Library Notes: Improved Methods and Labor-Savers for Librarians, Readers and Writers
Boston: Library Bureau

1889

Libraries as Related to the Educational Work of the State
Albany

1894

Library School Rules

1904

A.L.A. Catalogue

Washington: Government Printing Office

✦ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

Melvil Dewey → DDC → Decimal Notation → Amherst College → School of Library Economy → New York State Library → ALA